

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE TURSKE O BORBI PROTIV NEDOZVOLJENE TRGOVINE KULTURNIM DOBRIMA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o borbi protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima, potpisan 16. juna 2022. godine u Beogradu, u originalu na srpskom, turskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o borbi protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima, u originalu na srpskom jeziku glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE
I VLADE REPUBLIKE TURSKJE
O BORBI PROTIV NEDOZVOLJENE TRGOVINE KULTURNIM DOBRIMA

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Turske, u daljem tekstu „Strana“ pojedinačno i zajednički „Strane“,

u saglasnosti sa Sporazumom između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, potpisanim 2002. godine i Protokolom o saradnji u oblasti kulture između Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Ministarstva kulture i turizma Republike Turske, potpisanim 19. februara 2009. godine u Kodžaeliju,

u skladu sa obavezama, principima i standardima koji su uspostavljeni Uneskovom Konvencijom o merama za zabranu i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara iz 1970. godine,

u skladu sa principima drugih međunarodnih sporazuma u oblasti zaštite kulturnog nasleđa kojih su Republika Srbija i Republika Turska potpisnice,

prepoznajući da njihova pojedinačna kulturna nasleđa jesu jedinstvena i da su stoga njihova postojeća zaštita, konzervacija i očuvanje i njihov povraćaj i restitucija kada su nedozvoljeno izvezeni prioritetni zadaci za obe države,

imajući u vidu da krađa, nezakonita iskopavanja i nedozvoljeni uvoz, izvoz ili prenos vlasništva nad kulturnim dobrima predstavljaju ozbiljnu pretnju za kulturno nasleđe čovečanstva,

uzimajući u obzir izuzetnu važnost unapređenja bilateralne saradnje u oblasti zaštite kulturnih dobara,

sa ciljem razvijanja saradnje na polju sprečavanja krađe, nezakonitih iskopavanja, nedozvoljenog uvoza, izvoza ili prenosa vlasništva kulturnih dobara, kao i promocije njihovog povraćaja ili restitucije,

svesne činjenice da je razvijanje bilateralne saradnje efikasno sredstvo za očuvanje kulturnog nasleđa

Sporazumele su se o sledećem:

Član 1.

Cilj ovog Sporazuma je uspostavljanje mehanizama saradnje između Strana radi sprečavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa vlasništva kulturnih dobara, definisanih i zaštićenih nacionalnim zakonima dveju zemalja i međunarodnim konvencijama;

Sporazum uspostavlja osnovu i metode za identifikaciju, zaštitu, očuvanje, povraćaj i restituciju kulturnih dobara između Strana, kao i za uzajamne mere za sprečavanje krađe, nezakonitih iskopavanja, nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa vlasništva.

Član 2.

Strane su saglasne da će se pojam kulturnog dobra Republike Srbije definisati u skladu sa zakonima Republike Srbije, a pojam kulturnog dobra Republike Turske u skladu sa zakonima Republike Turske.

U slučaju sporova koji se tiču primene ili tumačenja odredbi zakona dveju zemalja u vezi sa pitanjima regulisanim ovim Sporazumom, Strane su saglasne da će ih rešiti mirnim putem kroz konsultacije i direktne pregovore.

Član 3.

Strane su saglasne da u cilju zajedničke borbe protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima

a. Usvoje preventivne i korektivne mere u skladu sa nacionalnim zakonima Strana o krađi, nezakonitom iskopavanju i nedozvoljenom uvozu i izvozu, i prenosu vlasništva, i Uneskovom Konvencijom o merama za zabranu i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara usvojenom u Parizu 14. novembra 1970. godine,

b. Pomažu jedna drugoj u identifikaciji i povraćaju kulturnih dobara nedozvoljeno iznetih sa teritorije Strana, u meri u kojoj povraćaj nije u suprotnosti sa unutrašnjim zakonodavstvom države u kojoj se dobro nalazi.

Član 4.

Strane će olakšati rad institucija druge Strane u pitanjima njihove isključive nadležnosti koja se tiču saradnje organa nacionalne bezbednosti, carina i organa za pružanje pravne pomoći koji rade u oblasti borbe protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima.

Član 5.

Kao garancija efikasnosti u postizanju ciljeva ovog Sporazuma, i razmene informacija i procedura, Ministarstvo kulture i informisanja za Republiku Srbiju, i Ministarstvo kulture i turizma za Republiku Tursku su određeni kao koordinaciona tela.

Koordinaciona tela mogu sarađivati direktno u okviru svojih pojedinačnih ovlašćenja i važećih nacionalnih zakona, radi postizanja svrhe ovog Sporazuma.

Koordinaciona tela periodično vrše nadzor nad primenom i ispunjenjem ovog Sporazuma i predlažu izmene istog kada je to neophodno.

Određena koordinaciona tela svake od Strana će sarađivati sa drugim državnim organima u cilju ispunjenja ciljeva ovog Sporazuma.

Član 6.

Strane su saglasne da je jedna od svrha ovog Sporazuma podsticanje razmene informacija između Strana o sledećim temama:

a. Zakonima i drugim propisima koji regulišu zaštitu kulturnih dobara, posebno u pogledu sprečavanja krađe, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza ili prenosa vlasništva i promocije povraćaja ili restitucije, kao i o relevantnoj politici i merama koje su razradili nadležni organi,

b. Kulturnim dobrima čiji je izvoz zabranjen,

c. Dozvolama za izvoz kulturnih dobara, kao i dobara koja uživaju prethodnu zaštitu (predmeti od umetničkog, istorijskog i arheološkog značaja),

d. Institucijama i organizacijama zaduženim za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara,

e. Slučajevima krađe, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza ili prenosa vlasništva nad kulturnim dobrima,

Strane će razmenjivati i sve druge informacije koje smatraju neophodnim u skladu sa odredbama ovog Sporazuma.

Prethodno navedene informacije će se redovno ažurirati, tokom vremena, i Strane će ih koristiti isključivo u pitanjima obuhvaćenim ovim Sporazumom i čuvaće ih kao poverljive.

Član 7.

Strane će podsticati razmenu i obuku osoblja uključenog u sprečavanje krađe, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza ili prenosa vlasništva nad kulturnim dobrima, kao i u povraćaju ili restituciji kulturnih dobara, posebno na poljima administracije kulturnih dobara, katalogizacije i kontrole tržišta kulturnih dobara, upravljanja uvozom i izvozom predmeta kulture, legislative i izrade zakona, prikupljanja informacija i koordinacije u međunarodnim odnosima.

Strane će takođe podsticati razmenu poseta i iskustava, kao i programa obuka između specijalizovanih istražnih struktura, u skladu sa svojim propisima i odgovarajućim propisima koji se tiču međunarodne policijske saradnje.

Član 8.

U cilju primene ovog Sporazuma, Strane će poboljšati koordinaciju i dalje unapređenje svojih sistema praćenja izvoza i uvoza kulturnih dobara, kao i sistema za komunikaciju o ukradenim kulturnim dobrima.

Član 9.

Strane mogu, putem konsultacija, koordinirati svoje stavove o multilateralnim poslovima koji se tiču sprečavanja krađe, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza, prenosa vlasništva i povraćaja ili restitucije kulturnih dobara.

Strane će nastojati da uključe druge zemlje u napore za sprečavanje krađe, nezakonitih iskopavanja i nezakonitog uvoza, izvoza, prenosa vlasništva i povraćaja ili restitucije kulturnih dobara, takođe potpisivanjem bilateralnih ili multilateralnih sporazuma sličnih ovom Sporazumu.

Strane će ojačati saradnju u cilju daljeg podizanja svesti šire javnosti, muzeja i drugih kulturnih subjekata o pretnjama koje proizilaze iz krađe, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza ili prenosa vlasništva kulturnih dobara kao i o značaju povraćaja ili restitucije kulturnih dobara. Strane će takođe produbiti svoju saradnju unutar relevantnih međunarodnih organizacija.

Strane će se uzajamno informisati, u meri u kojoj to omogućavaju pravila koja se odnose na poverljivost postupaka, o kulturnim dobrima koja se ilegalno pojavljuju na međunarodnom tržištu, a koja su povezana sa Stranama i razmenjivaće informacije u vezi sa procenom, registracijom, povraćajem i restitucijom izgubljenih kulturnih dobara Strana, kada se sprovodu relevantna istraživanja i istrage. U takve svrhe, oni će iskoristiti svoje nadležne specijalizovane istražne strukture, u skladu sa svojim relevantnim propisima.

Član 10.

Na hitni zahtev za povraćaj jedne od Strana, koji se upućuje zvaničnim diplomatskim putem, druga Strana će preduzeti neophodna pravna sredstva za zaplenu i povraćaj bilo kog kulturnog dobra ukradenog, nedozvoljeno izvezenog ili prenetog sa teritorije Strane koja zahteva povraćaj, u skladu sa propisima važećeg nacionalnog zakonodavstva i međunarodnim ugovorima.

Troškove nastale vraćanjem gore navedenih dobara snosi Strana koja je podnela zahtev.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11.

Ovaj Sporazum stupa na snagu danom prijema poslednjeg pisanog obaveštenja diplomatskim putem kojim se Strane uzajamno obaveštavaju o završetku svojih unutrašnjih zakonskih procedura neophodnih za stupanje na snagu Sporazuma.

Ovaj Sporazum ostaje na snazi tokom 5 (pet) godina. On će se automatski obnavljati na uzastopne periode od narednih 5 (pet) godina, osim ako jedna od Strana pisanim obaveštenjem, diplomatskim putem, ne obavesti drugu Stranu o svojoj nameri da ne produži Sporazum 6 (šest) meseci pre isteka njegovog važenja.

Bilo koja Strana može otkazati Sporazum u bilo kom trenutku, dostavljanjem pisanog obaveštenja drugoj Strani. U tom slučaju, Sporazum prestaje da važi 6 (šest) meseci od datuma prijema obaveštenja.

Član 12.

Ovaj Sporazum može se izmeniti i dopuniti uz obostranu pisanu saglasnost strana u bilo kom trenutku. Izmene i dopune stupaju na snagu u skladu sa procedurom propisanom u članu 11. ovog Sporazuma.

Član 13

Sporovi koji mogu proisteći iz tumačenja ili primene ovog Sporazuma rešavaju se međusobnim pregovorima odnosno konsultacijama između Strana.

Član 14.

Nijedna odredba ovog Sporazuma neće uticati na prava i obaveze Strana koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma čije su potpisnice jedna ili druga Strana.

Izmene i dopune ovog Sporazuma ili prestanak njegovog važenja neće imati nikakav uticaj na okončanje zajedničkih projekata otpočetih u okviru ovog sporazuma, a koji nisu završeni u periodu dok je Sporazum bio na snazi, osim ako se Strane drugačije ne sporazumeju.

Sastavljeno u Beogradu dana 16. juna 2022. u dva originalna primerka, svaki na srpskom, turskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako verodostojni. U slučaju neslaganja u tumačenju odredaba ovog Sporazuma, engleski tekst će imati prednost.

ZA VLADU REPUBLIKE SRBIJE _____ Maja GOJKOVIĆ Potpredsednica Vlade i ministar kulture i informisanja	ZA VLADU REPUBLIKE TURSKJE _____ Mevlut ÇAVOŞOĞLU Ministar spoljnih poslova

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

1. **Ustavni osnov za donošenje Zakona**

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o borbi protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima, sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

2. **Razlozi za potvrđivanje Sporazuma**

Odnosi sa Republikom Turskom iz delokruga nadležnosti Ministarstva kulture mogu se okarakterisati kao dinamični i konstruktivni, imajući u vidu prijateljske odnose dve države, a zasnovani su na obostranom interesu da se postojeća saradnja u oblasti kulture i kinematografije dveju zemalja dodatno unapredi i podigne na viši nivo.

Uzimajući u obzir izuzetnu važnost unapređenja bilateralne saradnje između Republike Srbije i Republike Turske u oblasti zaštite kulturnih dobara, kao i da međunarodna saradnja u velikoj meri doprinosi efikasnoj zaštiti kulturnog nasleđa, Sporazumom se detaljnije reguliše saradnja na polju sprečavanja krađe, nezakonitih iskopavanja, nedozvoljenog uvoza, izvoza ili prenosa vlasništva kulturnih dobara, kao i promocije njihovog povraćaja ili restitucije i samim tim predstavlja osnov za razvoj saradnje u ovoj oblasti na međudržavnom nivou, ali i za jačanje saradnje u okviru međunarodnih organizacija kao što je Unesko.

Sporazum je u saglasnosti sa Sporazumom između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, potpisanim 2002. godine („Službeni list SRJ – Međunarodni ugovori”, broj 3/2003) i Protokolom o saradnji u oblasti kulture između Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Ministarstva kulture i turizma Republike Turske, potpisanim 19. februara 2009. godine, koji predviđaju saradnju između dve zemlje u oblasti borbe protiv ilegalne trgovine kulturnim dobrima. Zaključivanjem Sporazuma omogućeno je dalje unapređenje i podizanje na viši nivo saradnje u ovoj oblasti.

Potvrđivanje Sporazuma doprineće unapređenju i dodatnom jačanju kulturnih odnosa između Republike Srbije i Republike Turske, kao i produbljivanju prijateljskih odnosa dve države. Sporazum će doprineti i boljoj implementaciji Uneskove Konvencije o merama za zabranu i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara iz 1970. godine („Službeni list SFRJ” - Međunarodni ugovori, broj 50/73), čije su potpisnice Republika Srbija i Republika Turska.

3. **Finansijske obaveze koje nastaju izvršavanjem Sporazuma**

Izvršavanjem Sporazuma ne nastaju direktne finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

4. **Procena potrebnih finansijskih sredstava za izvršavanja Sporazuma**

Imajući u vidu da su Sporazumom predviđene akcije i aktivnosti u nadležnosti Ministarstva kulture, finansijska sredstva za njihovu realizaciju u iznosu – 500.000,00 dinara (po godini), u skladu sa bilansnim mogućnostima, biće planirana u budžetu

Ministarstva kulture za 2024, 2025. i 2026. godinu, dok su za tekuću 2023. godinu finansijska sredstva planirana u iznosu od 500.000,00 dinara.

Prilikom izrade predloga finansijskog plana za naredne godine primene i izvršenja Sporazuma, vodiće se računa da se u okviru limita koji za svakog budžetskog korisnika utvrđuje Ministarstvo finansija, planiraju finansijska sredstva i za ove namene.

5. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Predlaže se da se Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Turske o borbi protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima donese po hitnom postupku u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćen tekst) radi ispunjenja međunarodnih obaveza Republike Srbije, a posebno imajući u vidu značaj potvrđivanja Sporazuma za unapređenje i dodatno jačanje kulturnih odnosa između Republike Srbije i Republike Turske, kao i ukupnih bilateralnih odnosa dve države.